

Tiltalte appellerte straks til Høyesterett.

7
"Aftenposten"
1945

Den dødsdømte føres ut av rettssalen.

117065
INSTITUTT FOR NOR
OKKUPASJONSHISTORIE

1 (1-2)

I går kom siste akt i skuespillet i Losjens store sal. Salen var sikkert enda fullere enn den første dag, og fotografene like aggressive. Men retten hadde tatt forholdsregler. 10—12 staute norske militærpoliti dannet en truende front av Stenguns mot dem ved pressebordene som ikke ville holde seg på matta.

Presis kl. 14 leste lagmann Solem med rolig, klar stemme:

Vidkun Quisling dømmes til døden, — dommen er enstemmig.

— Q. var nok forberedt, i det ytre så han uberørt ut etter forholdene. De som hadde ventet sensasjon med sammenbrudd ble snytt. Situasjonen var i det hele ikke så dramatisk en kunne ventet det, — det var den eneste mulige avslutning.

Dommen var som nevnt enstemmig, og bare på et par punkter, i tiltalen for drap på Hansteen og seinere jødene var det en liten dissens om formuleringen, — «uaktsomt» eller bevisst drap.

Tiltalte er også blitt frifunnet for fire — fem forholdsvis bagatellmessige punkter.

Domspremissene består av tiltalebeslutningen, Q.s personalia og rettens redegjøring for de konklusjoner den har kommet til om skyldsspørsmålet. Konklusjonene er bygd opp etter det bevismateriale som har kommet fram i saken, og stemmer overens med aktors oppfatning i alt vesentlig, — bevisene virker jo med sin egen tyngde. Premissene er som rimelig i en slik sak omstendelige, og tok over en time å lese opp, enda tiltalebeslutningen som sikkert utgjør omtrent halvparten, er sløffet.

Q.s forhold er nå så gjennomtersket at de er kjent av alle. Det mest interessante i premissene var den samlede, kronologiske redegjøring for opptakten til 9. april og Q.s forræderiske spill med de tyske herrer. Det er dette som dømmer han til døden, selv om retten i premissene også kvalifiserte skyldigheten i drap og vervingen til fronttjeneste til dødsstraff.

I sin generelle konklusjon etter at premissene var gått gjennom, la retten fram sitt syn på motivene bak handlingen og sa seg enig med aktor i at Q.s trang til makt og hans kolossale selvfølelse var det sterkeste ledemotivet.

— I 1936 kom Q. i forbindelse med Rosenberg, og omtrent samtidig med Hagelin. På denne tid ble Hagelin medlem av NS. I 1939 traff han så sammen med de to igjen, og redegjorde for Rosenberg, hvilken strategisk rolle Norge ville spille i den kommende krig. Samtidig ble han kjent med statssekretær Körner og Scheidt og la fram de samme synspunktene for dem. Alt på dette tidspunkt må en regne med at Q. har bedt om økonomisk støtte for sitt parti og nazipressen. Etter dette dro Scheidt på feriereise i Norge. I den første perioden etter overfallet på Polen holdt Q. tydeligvis Rosenberg orientert om stemningen og den politiske utvikling i Norge. Hagelin ble brukt som mellommann. I desember 1939 dro så Q. til Tyskland igjen med forslag om at Tyskland skulle overfalle Norge med støtte av en «nasjonal» regjering. Saken ble lagt fram for Reader, og midt i desember fikk så Q. en konferanse med Hitler. Hitler erklærte at han helst så Skandinavia nøytralt, men Q. hevdet at om ikke Tyskland slo til, ville vestmakterne gjøre det.